

**VADELİ PİYASALARDA
TEORİ ve UYGULAMA IŞIĞINDA
“50 ALTIN KURAL”**

Dr. Murad KAYACAN

Ahmet ÇAYIROĞLU

Madde 1 - Trendi takip et!

Unutma! Trend senin en iyi arkadaşındır.

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

**VADELİ PİYASALARDA
TEORİ ve UYGULAMA IŞIĞINDA
"50 ALTIN KURAL"**

Dr. Murad KAYACAN

Ahmet ÇAYIROĞLU

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

Dr. Murad KAYACAN

Ahmet ÇAYIROĞLU

www.vadeliislem.com

ahmetcayiroglu@hotmail.com

Baskı

XXXX XXXX A.Ş.

Adres

İlçe / İl

Tel: (xxx) XXX XX XX

© XXXXX Kitapevi / Yayıncılık

Tüm Hakları Saklıdır.

Birinci Baskı Ocak 2011, İl

ISBN No:

Adres

İlçe-İl

Tel: 0 (XXX) XXX XX XX pbx

Faks: 0 (XXX) XXX XX XX

e-posta: XXX@XXXX.com

<http://www.XXXX.com>

Yazarlar: Dr. Murad KAYACAN, Ahmet ÇAYIROĞLU

UYARI

Bu kitapta yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanan Seri: V, No:52 sayılı "Yatırım Danışmanlığı Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ" çerçevesinde aracı kurumlar, para çantası yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada ulaşılan sonuçlar tercih edilen hesaplama yöntemi ve/veya yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmakta olup, mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabileceğinden sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi sağlıklı sonuçlar doğurmayabilir.

İÇİNDEKİLER

1. **VADELİ PİYASALARDA BAŞARILI BİR ALIM-SATIMIN ALTIN KURALLARI**..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.1. "50 Altın Kural" Kanunu... .. Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.2. Trend Takipçiliğı Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.3. VOB'da İşlem Yapanların En Sık Yaptıkları "15 Yanlış" Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.4. VOB'da Başarılı Bir Alım-Satım İçin "10 Altın Tavsiye"..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.5. Zarar Kes (Stop Loss) Kavramı Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.6. "Hareketli Zarar Kes" Kavramı Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.7. Vadeli İşlemlerde "Kaldıraç" Kavramı..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.8. Vadeli İşlem Sözleşmelerinde Açık Pozisyon Kavramı..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.9. Fiyat, Hacim ve Açık Pozisyon Arasındaki İlişki..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.10. Pivot Kavramı Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.10.1. Trend Değişim Kriterleri Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.10.2. Pivot Belirleme Esasları Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.10.3. Pivot seviyelerinde Açık Pozisyondaki Artış veya Azalışlar... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.11. Trendin Yönü ve Gücü Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.12. Açık Pozisyon ve Hacmindeki Değişimlerin Trendin Gücüne Etkisi Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.13. Risk-Getiri Dengesi Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 1.14. Performansın Ölçülmesi..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
2. **TEKNİK ANALİZ**..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.1. Teknik Analiz Nedir? Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.2. Teknik Analizin Dayandığı Temel Prensipler Nelerdir?..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.3. Teknik Analiz ve Temel Analiz Yaklaşımı Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.4. DOW Kuramı Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.5. Grafik Tipleri Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.5.1. Çizgi Grafik..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.5.2. Çubuk Grafik Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.5.3. Mum Grafik Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.6. Grafik Süreleri Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.7. Trend Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.8. Trend Çizgileri Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.9. Trendin Yönü Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.9.1. Yukarı Trend Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.9.2. Aşağı Trend..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.9.3. Yatay Trend Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
 - 2.10. Trend Kanalları Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

- 2.10.1. Yükselen Trend Kanalı..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.10.2. Alçalan Trend Kanalı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.11. Hareketli Ortalamalar (Moving Average)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.12. Destek ve Direnç Seviyesi ve Bölgeleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.13. Fibonacci Sayıları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.13.1. Teknik Analizde Fibonacci Sayılarının ve Oranlarının Kullanılması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.13.2. Fibonacci Çalışmaları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.14. Trend Göstergeleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.14.1. Directional Movement Index (DMI) ve Directional Index Göstergesi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.14.2. Parabolic Sar (Parabolic Stop and Reversal) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.14.3. MACD (Moving Average Convergence Divergence) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.14.4. Momentum Göstergesi (MOM)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 2.14.5. Chandes's Momentum Göstergesi (CMO)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3. VADELİ İŞLEM SÖZLEŞMELERİNDE ALIM-SATIM STRATEJİLERİ .** **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.1. Ana Trende Yönelik Aşağı ve Yukarı Yönlü Kırılma Stratejileri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.1.1. Yukarı Yönlü Ana Pivot Kırılması – Yukarı Yönlü Ana Trend Değişikliği **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.1.2. Aşağı Yönlü Ana Pivot Kırılması – Aşağı Yönlü Ana Trend Değişikliği **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.2. Ana Trende Yönelik Kademeli Maliyetlenme Stratejisi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.3. Yatay Band Hareketlerinde Uygulanabilecek Stratejiler **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.3.1. Band İçinde Dalgalanma Stratejisi – (Ara Trend Stratejisi). **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.3.2. Yatay Band Kırılma Stratejisi – (Ana Trend Stratejisi) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 3.4. Ara Trendde Yönelik Aşağı ve Yukarı Yönlü Kırılma Stratejileri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4. TÜREV ÜRÜNLER**..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1. Vadeli İşlemlerde Kavramsal Çerçeve ve İşleyiş **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.1. Vadeli İşlem Kavramı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.2. Vadeli İşlem Piyasalarının Temel İşlevleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.3. Vadeli İşlem Piyasaları ile Nakit (Spot) Piyasalar Arasındaki Farklar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.4. Vadeli İşlem Piyasasında Taraflar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.5. Piyasa Katılımcıları (Alıcı ve Satıcı)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.6. Vadeli İşlem Borsalarının İşleyişi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.7. Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Fiyatlandırılması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.8. Vadeli İşlem Piyasalarının Kullanım Amaçları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.1.9. Vadeli İşlem Sözleşmesi Dayanak Varlıkları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 4.2. Opsiyonlar (Options)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
-

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

- 4.2.1. Opsiyon Kavramı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.2. Opsiyon Tarihçesi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.3. Opsiyon Sözleşmelerinde Tarafların Hak ve Yükümlülükleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.4. Opsiyon Türleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.1.1. Opsiyon Primi (Opsiyon Fiyatı – Option Price – Option Premium) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.5. Opsiyon Tipleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.6. Kullanım Fiyatı (Exercise Price, Strike Price)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.7. Vade Tarihi (Expiration Date) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.8. Opsiyon Çeşitleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.9. Opsiyon İşlemlerinde Teminatlandırma..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.10. Opsiyon Primi (Option Price, Option Premium)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.11. Opsiyonların Fiyatlaması..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.12. Opsiyonların Alabileceği Durumlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.13. Opsiyon Fiyatının Temel Bileşenleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.14. İçsel Değer (Asli Değer) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.15. Zaman Değeri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.16. Opsiyon Fiyatının Belirleyen Faktörlerin Etkileri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.17. Opsiyonlara Özgü Bazı Kavramlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.18. Opsiyonların İşleyişine Dair Esaslar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.19. Temel Opsiyon Stratejileri (Vanilla Options)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 4.2.20. İleri Opsiyon Stratejileri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

5. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI (VOB) HAKKINDA GENEL BİLGİLER **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

- 5.1. İşlem Gören Sözleşmeler..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.2. Vade Ayları..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.3. Teminatlandırma **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.4. Uzlaşma Şekli..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.5. Emirler..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.6. Pozisyon Limitleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.7. VOB'da İşlem Gören En Aktif Sözleşmelerin Sözleşme Özellikleri . **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.7.1. Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri İMKB Endeks30..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.7.2. TL/Dolar Sözleşmesi (Nakdi Uzlaşmalı) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.8. VOB'da İşlem Gören Diğer Sözleşmelerin Sözleşme Özellikleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.8.1. VOB-Anadolu Kırmızı Buğday Vadeli İşlem Sözleşmesi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.8.2. VOB-EgePamuk Vadeli İşlem Sözleşmesi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 - 5.8.3. Fiziki Teslimatlı VOB – TL Dolar Vadeli İşlem Sözleşmesinin Özellikleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
-

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

- 5.8.4. VOB – TL Euro Vadeli İşlem Sözleşmesinin Özellikleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.8.5. Fiziki Teslimatlı VOB – TL Euro Vadeli İşlem Sözleşmesinin Özellikleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.8.6. VOB – G-DİBS Vadeli İşlem Sözleşmesinin Özellikleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.8.7. VOB – İMKB 100 Vadeli İşlem Sözleşmesinin Özellikleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.8.8. VOB EUR/USD Çapraz Kuru Vadeli İşlem Sözleşmesi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.8.9. Dolar Ons Altın Sözleşmesi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.9. VOB'da Kotasyonlar ve Sözleşme Fiyatları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.10. VOB Sözleşmelerinde Teminat Hesaplaması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 5.11. Emir Tipleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6. TÜRKİYE'DE İŞLEM GÖREN VE KULLANILAN TÜREV ÜRÜNLER Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.1. VOB Sözleşmeleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.1.1. VOB Sözleşmelerinde Nasıl Pozisyon Alınır? **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.1.2. Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Kullanım Amaçları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.1.3. VOB Sözleşmelerinde Kar/Zarar Hesaplaması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.1.4. VOB Sözleşmelerinde Vadeler Arası Yayılma Pozisyonu Nasıl Alınır? **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.1.5. VOB Sözleşmeleri ile Korunma (Hedging) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.2. Yapılandırılmış Türev Ürünler **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.2.1. DCD (Dual Currency Deposit - Şartlı Döviz Mevduatı) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.2.2. RDCD (Reverse Dual Currency Deposit-Şartlı TL Mevduatı) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.2.3. Anapara Garantili Ürünler **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3. VARANTLAR **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.1. Varantın Tanımı ve Bazı Temel Özellikleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.2. Varantların Kullanım Amaçları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.3. Varantların Avantajları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.4. Varantların Türleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.5. Varant ve Opsiyonların Karşılaştırılması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.6. Varantlarla İlgili Bazı Temel Kavramlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.7. İMKB'de İşlem Gören Varantlara İlişkin Bazı Temel Kavramlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.8. İMKB'de İşlem Gören Varantların Özellikleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.9. İMKB Varant Piyasasının İşleyişi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.10. Varant'ın Fiyatlaması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.11. Varantın Fiyatını Etkileyen Faktörler **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.12. Varant Fiyatının Bileşenleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.13. İMKB Varant Piyasasının Pratik İşleyişi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.14. Varant Kullanım Örnekleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
-

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

- 6.3.15. Varantlara İlişkin Yatırım Stratejileri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- 6.3.16. Hangi Varant Alınmalıdır? **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Vadeli Piyasalara Özgü Bazı Önemli Terimler ve Kısaltmalar

Açılış Fiyatı (Opening Price)

Açılış Öncesi Seansı (Pre-opening Session)

Açık Pozisyon (Open Interest)

Ağırlıklı Ortalama Fiyat (Volume Weighted Arithmetic Mean)

Alım Opsiyonu (Call Option)

Alım-Satım (Trading)

Alım Varantı (Call Warrant)

Alım Opsiyonlu Alacaklı Dikey Yayılma (Bear Spread With Call Options)

Alım Opsiyonlu Borçlu Dikey Yayılma (Bull Spread With Call Options)

Alım-Satım Opsiyonu Paritesi (Put-call Parity)

Alış Fiyatı (Buying Price)

Alivre Sözleşme (Forward Contract)

Amerikan Tipi Opsiyon (American-type Option)

AMEX (American Stock Exchange) – Amerikan Menkul Kıymetler Borsası

Ana Pazar (Main Market)

Aracı Kuruluş (Intermediary Institution)

Arbitraj (Arbitrage)

Arbitrajcı (Arbitrageur)

Arz/Talep (Supply/Demand)

Asked Price (Satış Fiyatı)

Asli Değerli Opsiyon (In the Money Option)

Asli Değersiz Opsiyon (Out of the Money Option)

Avrupa Tipi Opsiyon (European-type Option)

Ayı Piyasası (Fiyatların düşme trendinde olduğu piyasa) (Bear Market)

Başlangıç Teminatı (Margin)

Baz (Basis)

Baz Fiyat Riski (Basis Risk)

Baz Kalite (The Quality Standard of the Underlying Commodity)

Bearish (Fiyatın düşme eğiliminde olacağına yönelik beklenti)

Belirli Band Aralığı Döviz Opsiyonları (Range Accrual)

Biri Diğerini İptal Eden Emir (One-Cancels-the-Other Order)

Bid Price (Alış fiyatı)

Bid/Ask Spread (Alış Satış Farkı)

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

"Black & Scholes" Opsiyon Fiyatlama Modeli (Black-Scholes Option Pricing Model)

Boğa Piyasası (Fiyatların yükselme trendinde olduğu piyasa) (Bull Market)

Borsa (Exchange)

Borsa Payı (Exchange Fee)

Borsa Üyesi (Exchange Member)

Breakout (Fiyatın belirli bir seviyeyi ağağı yada yukarı kırması)

Bullish (Fiyatın yükselme eğiliminde olacağına yönelik beklenti)

Bullish Key Reversal (Teknik analizde, düşüş trendinin yükseliş trendine geçeceği sinyalini veren grafik)

Cari Değer (Spot Price)

Commodities Exchange Center (CEC) (New York'ta kurulu olan beş vadeli işlemler borsasının yeri) Bu beş borsa 1. COMEX: Commodity Exchange Inc. 2. NYMEX: Newyork Mercantile Exchange 3. New York Cotton Exchange 4. CSC: New York the Coffe, Sugar and Cocoa Exchange 5. NYFE: New York Futures Exchange

Cost of Cary (Taşıma Maliyeti)

Credit Default Swap (CDS) (Kredi Temerrüt Swap İşlemi: Kredi temerrüt riskinin (default risk) transfer edilmesini sağlayan bir sözleşme)

Cross Hedging (Çapraz Korunma)

CFTC (Commodity Futures Trading Commission)

Çanak Stratejisi (Strangle Strategy)

Çapraz Korunma (Cross Hedging)

Çevrim Faktörü (Conversion Factor)

Dalgalanma Oranı (Volatility) (Volatility)

Dayanak Varlık (Underlying Asset)

DAX Futures (Frankfurt Menkul Kıymetler Borsası Endeksi üzerine yazılan vadeli işlem sözleşmesi)

Destek (Support Level)

Deep Out Of The Money (Alınan opsiyonun zararda olduğu ve vade sonundan önce karda olma ihtimalinin oldukça az olduğu pozisyon)

Deferred (Vadeli işlem piyasalarında erteleme ya da tehir etme, önceki aylara ait olan nakdi ya da fiziki teslimatın yapılamaması)

Delta Spread (Opsiyon portföyünün, portföyün delta değeri sıfır olacak şekilde oluşturulması için kullanılan fark oranıdır. Bu şekilde oluşturulan portföy, fiyatlarda yaşanabilecek olan ufak değişikliklerden etkilenmezken, büyük değişiklikler olması durumunda kar elde edilir.)

DİBS (Domestic Treasury Securities)

Dinamik Korunma (Dynamic Hedging)

Direnç (Resistance Level)

Doğrudan Takas Üyesi (Direct Clearing Member)

Downtrend (Düşüş trendi)

Dönmüş Piyasa (Ters Piyasa) (Backward Market)

Dynamic Hedging (Dinamik Korunma: Piyasa şartlarındaki değişime göre, korumalı (hedge) pozisyonların sürekli olarak dengelendiği stratejidir. Sentetik satım opsiyonları işlemleri ile portföyün değeri değişimlere karşı korunur.)

Early Exercise (Erken Kullanım: Amerikan tipi opsiyonlarda opsiyonun vadesinden önce herhangi bir zamanda kullanılabilme özelliğidir.)

Egzotik Opsiyonlar (Exotic Options)

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

Elektronik İşlem (Trading Electronically)

Emir Düzeltme (Order Amendment)

Emir İptali (Cancelling the Orders)

En Düşük Fiyat (Minimum Trade Price in a Session)

En İleri Ay (The Last Contract Month)

En Yakın Ay (The Nearest Contract Month)

En Yüksek Fiyat (Maximum Trade Price in a Session)

Endeks (Index)

EUREX (Alman ve İsveç Borsalarının sahip olduğu, Avrupa için halka açık olan futures ve opsiyon borsasıdır)

Exotic Options (Egzotik Opsiyonlar)

Exponential Weighting Average (Üssel Hareketli Ortalama)

Fark Pozisyonu (Spread Position)

Fast Market (Olağandışı Hızlı Piyasa)

Fırsatçı/Çırtıcı/Günlük Alım-Satımcı (Day Trader)

Fiyat (Price)

Fiyat Adımı (Minimum Price Fluctuation)

Fiyat Önceliği Kuralı (Price Priority Rule)

Fiyat Sabitleme Seansı (Fixing Session)

Fixation (Bir Emtia Fiyatının Sabitlenmesi)

Fiziki Teslimat (Physical Delivery)

Front Months (Yakın bir zamanda teslim tarihi olan vadeli işlem sözleşmeleri)

Garanti Fonu (Guarantee Fund)

Gamma Neutral Portfolio (Gamma Nötr Portföy: Gamma değerinin sıfır olduğu portföydür. Bu şekilde oluşturulmuş olan portföyün fiyat değışimine bağlı olarak, değışen delta değeriindeki değışim oranı sıfırdır. Gamma nötr portföy oluşturma amacı piyasa koşullarındaki değışimden kaynaklanan fiyat dalgalanmalarının etkisini minimize etmektir. Bunun içinde delta ve gamma değeriinin birbirini dengeleyeceği bir şekilde pozisyon alınmaktadır.)

Geçici Uzlaşma Fiyatı (Normal Session Settlement Price)

Genel Takas Üyesi (General Clearing Member)

Gerçekleşmezse İptal Et Emri (Fill or Kill Order)

Global Hesap (Global Account)

Günlük Emir (Day Order)

Günlük Fiyat Hareketi Limiti (Daily Price Limit)

Hedge, Hedging (Korunma)

Hedge Fund, Hedgie (Serbest Yatırım Fonu: Geniş yatırım yelpazesine sahip olan ve genelde riskli alanlara yatırım yapan fonlardır.)

Hesapların Güncellenmesi (Mark to Market)

IMM (International Monetary Market) (Uluslararası Para Piyasaları: Chicago Mercantile Exchange - CME (Chicago Ticaret Borsası) bünyesinde kur, faiz ve opsiyonlarla ilgili işlemlerin yapıldığı bölüm olarak EUREX'den sonra dünyadaki ikinci en geniş piyasadır.)

Intrinsic Value (Asli Değer, Gerçek Değer)

İptale Kadar Geçerli Emir (Good-Till-Cancelled Order)

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) (İstanbul Stock Exchange : ISE)

İşlem Hacmi (Trading Volume)

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

İşlem Yapılmayan Dönem (Non-Trading Period)

İtfa (Redemption)

Kalanı İptal Et Emri (Fill and Kill Order)

Kalanı Pasife Yaz Emri (Keep Remainder Order)

Kaldıraç Etkisi (Leverage Effect)

Kaldıraç Oranı (Leverage Ratio)

Kapanış Aralığı (Closing Period)

Kapanış Fiyatı (Closing Price)

Kapanış Fiyatından (KAP) (On Close Order)

Kapanış Seansı (Closing Session)

Kelebek Stratejisi (The Butterfly Spread)

Kısa Pozisyon (Short Position)

Kısa Pozisyonlu Korunma (Short Hedging)

Kurtaj (Komisyon) (Brokerage Fee Charged by the Exchange Members)

Riskten Korunma Oranı (Hedge Ratio)

Kotasyon (Quotation)

Kotasyon Şekli (Pricing Unit)

Kullanım Fiyatı (Striking Price, Exercise Price)

Kur aralıklı Döviz Opsiyonları (Weddig Cake)

Lead Month (Vadeli işlem sözleşmelerinde mevcut sözleşmeler içinde en çok işlem gören ve vadeye en yakın olan sözleşme ayıdır.)

LIFFE (The London International Financial Futures and Options Exchange)

Likidite (Liquidity)

Limit Fiyatlı Emir (LMT) (Limit Order)

Makbuz Senedi (Warehouse Receipt)

Manipülasyon (Manipulation)

Mutlak Pozisyon Limiti (Position Limit Threshold)

Müşteri Hesabı (Customer Account)

Naked Option Position (Korumasız Opsiyon Pozisyonu)

Nakdi Uzlaşma (Cash Settlement)

Nakit Dışı Teminat (Non-cash Collateral)

Nakit Fiyat (Spot Fiyat)

Nakit Piyasa (Spot Market)

Nakit Teminat (Cash Collateral)

Neutral (Fiyatın yönsüz yani yatay olacağına yönelik beklenti)

Normal Piyasa (Contango Market)

Normal Seans (Normal Session)

Normal Üye Temsilcisi (Member Representative-Trader)

Olağanüstü Durum Teminatı (Extraordinary Cases Margin)

Opsiyon (Option)

Opsiyon Alıcısı (lehdar) (Buyer of an Option)

Opsiyonun Kullanımı (Exercising an Option)

Opsiyon Primi (Opsiyon Fiyatı) (Option Premium) (Option Price)

Opsiyonu Yazan Taraf (Keşideci) (Seller of an Option)

Opsiyonun Tipi (Option Type)

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

- Opsiyonun Vadesi** (Maturity of an Option)
 - Oransal Pozisyon Limiti** (Position Limit Percentage)
 - Organize Piyasa** (Organised Market)
 - Ortalama Fiyat** (Average Price)
 - Özel Emir İlan Pazarı** (Advertising Board)
 - Özel Emirler Pazarı** (Negotiated Deals Board)
 - Pergel Stratejisi** (Straddle Strategy)
 - Piyasanın Sıkıştırılması** (Market Squeeze)
 - Piyasa Yapıcısı** (Market Maker)
 - Piyasa Yapıcı Hesabı** (Market Maker Account)
 - Piyasalararası Yayılma İşlemi** (Intermarket spread)
 - Pozisyon** (Position)
 - Pozisyonların Güncelleştirilmesi** (marking to market)
 - Pozisyonun Kapatılması** (Set of position)
 - Pozisyon Limiti** (Position Limit)
 - Ralli** (Suddenly Increase of the Prices)
 - Riskli Hesap** (Risky Account)
 - Risk Transferi** (Transferring the Risk)
 - Risk Yönetimi** (Risk Management)
 - Riske Maruz Değer** (Value at Risk-VAR)
 - Risksiz Faiz Oranı** (Risk-Free Interest Rate)
 - Satım Opsiyonu** (Put Option)
 - Satım Opsiyonlu Alacaklı Dikey Yayılma** (Bull Spread With Put Options)
 - Satım Opsiyonlu Borçlu Dikey Yayılma** (Bear Spread With Put Options)
 - Satım Varantı** (Put Warrant)
 - Satış Fiyatı** (Selling Price)
 - Seans** (Session)
 - Seans Emri (SNS)** (Session Order)
 - Sermaye Piyasası Faaliyeti** (Capital Market Activity)
 - Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)** (Capital Markets Board of Turkey)
 - Son İşlem Günü** (Last Trading Day)
 - Sözleşme** (Futures and Options Contract)
 - Sözleşme Ayı** (Contract Month)
 - Sözleşme Bazında Brüt Teminatlandırma** (Contract Based Gross Margining)
 - Sözleşme Bazında Net Teminatlandırma** (Contract Based Net Margining)
 - Sözleşme Büyüklüğü** (Contract Size)
 - Sözleşmenin Parasal Büyüklüğü** (Contract Value)
 - Spekülatör** (Speculator)
 - Spot Fiyat** (Spot Price)
 - Spot İşlem** (Spot Transaction)
 - Spot Piyasalar** (Spot Markets)
 - Sürdürme Teminatı** (Maintenance Margin)
 - Sürekli Müzayede Yöntemi** (Continuous Auction Method)
 - Şarta Bağlı Emir (SAR)** (Market Contingent Order)
 - Şartlı Döviz Mevduatı** (Dual Currency Deposit) (DCD)
-

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

- Şartlı TL Mevduatı** (Reverse Dual Currency Deposit) (RDCD)
 - Takas** (Clearing)
 - Takas Kurumu** (Clearing Institution, Clearing House)
 - Takas Süresi** (Clearing Period)
 - Tarihli Emir (TAR)** (Good-Till-Date Order)
 - Taşıma Maliyeti** (Cost of Carry)
 - Tek Fiyat Belirleme Seansı** (Fixing Session)
 - Teknik Analiz** (Technical Analysis)
 - Temel Analiz** (Financial Analysis)
 - Temerrüt** (Default)
 - Temettü** (Dividend)
 - Teminat** (Trade Margin)
 - Teminat Tamamlama Çağrısı** (Margin Call)
 - Ters İşlem** (Offsetting Position)
 - Teslim Edilebilir Kaliteler** (Deliverable Grade)
 - Teslimat** (Delivery)
 - Teslimat Ayı** (Vade Ayı)
 - Teslimat Şekli** (Settlement Method)
 - Teslimat Yeri** (Delivery Point)
 - Tezgahestü Piyasa** (Over the Counter)
 - Toplam Bakiyenin Sıfır Olması** (Zero Sum Game)
 - Toplu Hesap (Omnibus)**
 - Türev Piyasalar** (Derivatives Markets)
 - Türev Ürünler** (Derivatives Products)
 - TVİS** (TVIS: Takasbank Derivatives System)
 - Ulusal 30 Endeksi (İMKB-30)** (ISE-30 Index)
 - Uptrend** (Yükseliş Trendi)
 - Uzlaşma Fiyatı** (Daily Settlement Price)
 - Uzun Pozisyon** (Long Position)
 - Uzun Pozisyonlu Korunma** (Long Hedging)
 - Ürünler Arası Yayılma İşlemi** (Intercommodity Spread)
 - Üye Temsilcisi** (Member Representative)
 - Üyelik Teminatı** (Membership Collateral)
 - Vadeden Vadeye Pozisyon Devri** (Roll-over)
 - Vade Ayları** (Contract Months)
 - Vadelerarası Yayılma İşlemi** (Calender Spread-Inter month Spread)
 - Vadeli Fiyat** (Futures Price)
 - Vadeli İşlem Sözleşmesi** (Futures Contract)
 - Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası (VOB)** (Turkish Derivatives Exchange: TURKDEX)
 - Varant** (Warrant)
 - VOBİS: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası İşletim Sistemi** (TEOS)
 - VOBKE: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Kullanıcı Ekranı** (VOBKE)
 - Volatilite** (Volatility)
 - Yakınsama** (Convergence)
 - Yapılandırılmış Türev ürünler** (Structured Derivatives Products)
-

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

Yayılma (Spread)

Yönetici Üye Temsilcisi (Member Representative - Firm Manager)

Zaman Önceliği Kuralı (Time Priority Rule)

Zimni Dalgalanma, Öngörülen Dalgalanma (Implied Volatility)

Kaynak: 1. www.vob.org.tr

2. M. Barış Akçay, Cantürk Kayahan, Özge Öğüç Yürükoğlu, "Türev Ürünler ve Risk Yönetimi Sözlüğü", Scala Yayıncılık, İstanbul, Birinci Baskı, Mart 2009.

GRAFİKLER

- Grafik 1: Zarar Kes - Short Pozisyon **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 2: Zarar Kes - Long Pozisyon **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 3: Hareketli Zarar Kes **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 4: Hareketli Kar Kes **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 5: Pivot Seviyelerinde Açık Pozisyondaki Artış veya Azalışlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 6: 2008 Yılında İMKB 30 Sözleşmesinde Yaşanan Aşağı Yönlü Kırılma ile Birlikte Açık Pozisyon Artışları ve Hacim Artışları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 7: Yukarı Yönlü Bir Trend Kanalı İçinde Tekrarlanan Hareketler **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 8: Ana Trend - İkincil Trend - Minor Trendler **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 9: Ana Trendlerin Aşamaları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 10: Mum Grafik Çubuğu **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 11: Uzun, Orta ve Kısa Vadeli Trend Çizgileri – VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Mart-Aralık 2009 Dönemi Haftalık Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 12: Yükselen Trend Kanalı – VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Nisan-Aralık 2009 Dönemi Günlük Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 13: Yükselen Trend Kanalı Destek ve Dirençleri - VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Nisan-Eylül 2009 Dönemi Günlük Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 14: Yükselen Bir Trend Kanalının Aşağı Yönde Kırılması - VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Ağustos-Aralık 2009 Dönemi Günlük Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 15: Alçalan Bir Trend Kanalının Destek ve Dirençleri – VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Ekim 2007- Mart 2009 Dönemi Günlük Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 16: Uzun Vadeli Alçalan Bir Trend Kanalının Yukarı Yönde Kırılması – VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Kasım 2008-Ekim 2009 Dönemi Günlük Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 17: Dow Jones Endeksi'nin Ağustos-Aralık 2009 Dönemine Ait Günlük Fiyat Grafiği **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 18: Hareketli Ortalamalar - VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Haziran-Ekim 2010 Dönemi Günlük Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 19: Destek ve Direnç Seviyesi ve Bölgeleri – VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi 14-27 Eylül 2010 60 dk. Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

- Grafik 20: Destek ve Direnç Bölgelerinin Çalışması ve Kırılması – VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi 18 Eylül 4 Ekim 2010 Arası 60 dk. Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 21: Bir Dip ve Tepe Arasındaki Fibonacci Düzeltme Seviyeleri – VOB İMKB 30 Endeks Sözleşmesi 6 Ekim 18 Ekim Arası 60 dk. Grafik..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 22: Bir Dip ve Tepe Arasındaki Fibonacci Fanları – VOB İMKB 30 Endeks Sözleşmesi 6 Ekim 18 Ekim Arası 60 dk. Grafik..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 23: Bir Dip ve Tepe Arasındaki Fibonacci Yayları – VOB İMKB 30 Endeks Sözleşmesi Ekim 2010 60 k. Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 24: VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Ağustos-Ekim 2010 Dönemi Fiyat, DMI, ADX ve Parabolic SAR Günlük Grafiğı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 25: VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Ekim 2010 60 dk. Fiyat, Parabolic SAR ve MACD Grafiğı**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 26: VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Ağustos-Ekim Dönemi Günlük Fiyat ve MACD Grafiğı**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 27: VOB İMKB 30 Endeks Sözleşmesi Ocak-Ekim Dönemi 30 dk. Fiyat ve Momentum Grafiğı**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 28: Yukarı Yönlü Ana Trend Değişikliği - VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Mart-Temmuz 2010 Günlük Fiyat Grafiğı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 29: Yukarı Yöndeki Ana Trend Değişikliğini Teknik Göstergelerinde Onaylaması**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 30: Önemli Seviye ve Bölgeler - 16.07.2010 Tarihindeki VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Günlük Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 31: Aşağı Yönde Ana Trend Değişikliği - VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Mayıs-Ağustos 2010 Günlük Fiyat Grafiğı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 32: Yukarı Yöndeki Ana Trend Değişikliğini Teknik Göstergelerinde Onaylaması**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 33: Aşağı Yönde Ana Trend Değişikliği ve Aşağı Yönlü Trendin Hız Kazanması - VOB İMKB30 Endeks Sözleşmesi Mayıs-Ağustos 2010 Günlük Fiyat Grafiğı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 34: Ana Trende Yönelik Kademeli Maliyetlenme Stratejisi - VOB İMKB30 Vadeli İşlem Sözleşmesi 6-9 Ekim 2010 30 dk. Grafik..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 35: Yatay Band Dalgalanma Stratejisi - VOB İMKB30 Vadeli İşlem Sözleşmesi 13-24 Eylül 2010 60 dk. Grafik **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 36: Yatay Band Kırılma Stratejisi (Yukarı Yönlü) - VOB İMKB30 Vadeli İşlem Sözleşmesi 15-28 Eylül 2010 60 dk. Grafik..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 37: Ara Trendde Yönelik Aşağı ve Yukarı Yönlü Kırılma - VOB İMKB30 Vadeli İşlem Sözleşmesi 23 Eylül-4 Ekim Arası 60dk. Grafik..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 38: Volatilitenin Opsiyon Fiyatına Etkisi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Grafik 39: Risksiz Faiz Oranının Opsiyon Fiyatına Etkisi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
-

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

Grafik 40: Dayanak Varlığın Farklı Fiyatlarında Delta Değer Grafiği – ALIM OPSİYONU**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 41: Dayanak Varlığın Farklı Fiyatlarında Delta Değer Grafiği – SATIM OPSİYONU**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 42: Alım veya Satım Opsiyonu GAMMA (G) Grafiği **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 43: Temel Opsiyon Stratejilerinde "Greek" Etkisi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 44: Fiyat Bazlı Dikey Yayılma Stratejileri Kar –Zarar Analizi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 45: Pergel Stratejileri Kar –Zarar Analizi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 46: Çanak Stratejileri Kar –Zarar Analizi **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 47: Opsiyon Fiyatlamasında Kullanılan Temel Stratejilerin Beklenti ve Dalgalanma Durumu**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 48: Uzun Pozisyona Sahip Olan Bir Yatırımcının Kar-Zarar Profili **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 49: Kısa Pozisyona Sahip Olan Bir Yatırımcının Kar-Zarar Profili..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 50: Vadeler Arası Yayılma Pozisyonu - İki Sözleşme Arasındaki Puan Farkı Grafiği**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Grafik 51: Varantın Fiyatını Oluşturan Temel Bileşenler - Zaman Değeri ve İçsel Değer**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

TABLULAR

Tablo 1: Hisse Senedi Yerine Hisse Vadeli İşlem Sözleşmesi Alınması..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 2: Fiyat, Hacim ve Açık Pozisyon Arasındaki İlişki - Fiyatın Yükseldiği: Yükselen Trendin Olduğu Piyasa Koşullarında **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 3: Fiyat, Hacim ve Açık Pozisyon Arasındaki İlişki - Fiyatın Düştüğü: Alçalan Trendin Olduğu Piyasa Koşullarında **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 4: Fiyat, Hacim ve Açık Pozisyon Arasındaki İlişki - Yatay Trendin Olduğu Piyasa Koşullarında**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 5: Trendin Yönü ve Gücü **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 6: Ocak - Eylül 2010 Dönemi Kar ve Zarar Edilen Pozisyonlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 7: Ocak - Eylül Dönemi Kar ve Zarar Özet Performans **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 8: Finansal Ürünlerin Gruplandırılması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 9: Forward Sözleşmeler ile Futures Sözleşmelerinin Unsurlarının Kıyaslanması**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 10: Opsiyon Fiyatlarının Duyarlılıkları **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 11: Opsiyon Fiyatının Belirleyen Temel Bileşenlerin Opsiyon Fiyatına Etkisi**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

Tablo 12: Opsiyon Fiyatının Belirleyen Faktörlerin Alım ve Satım Opsiyonunun Fiyatına Etkileri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 13: VOB'da İşlem Gören Sözleşmeler **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 14: VOB'da İşlem Gören Sözleşmelerin Vade Ayları..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 15: VOB'da İşlem Gören Sözleşmelerde Teminat, Sözleşme Büyüklüğü ve Kaldıraç **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 16: VOB'da Teminat Olarak Yatırılabilir Nakit ve Nakit Dışı Teminatlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 17: VOB'da İşlem Gören Sözleşmelerde Mutlak ve Oransal Pozisyon Limitleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 18: Varant ve Opsiyonların Karşılaştırılması **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 19: Varantın Fiyatını Belirleyen Temel Faktörlerin Alım ve Satım Varantının Fiyatına Etkileri ve Duyarlılık Ölçütleri..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 20: Varantın Durumuna Göre Alım ve Satım Varantı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

ÖNSÖZ

Vadeli işlem sözleşmelerinde başarılı bir alım-satımın kuralları nelerdir?

"50 ALTIN KURAL" Kanunu...

Madde 1 - Trendi takip et! Unutma! Trend senin en iyi arkadaşındır.

Madde 2 - Vadeli piyasalarda neden işlem yaptığının farkında ol.

...

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA İŞİĞİNDA "50 ALTIN KURAL"

Öncelikle bu kitabı yazma nedenim, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda (VOB) işlem yapan ve yapmak isteyen siz yatırımcılara alım-satım kararlarınızı alırken referans bir kaynak oluşturmak olduğunu belirtmek isterim. Bununla birlikte vadeli piyasalarda işlem yapanların genellikle bu piyasalarda işlem yapmanın temel anlamda basit bir takım prensiplerini göz ardı ederek sürekli kaybetme eğiliminde olduklarını gördüğümden dolayı bu kitabı yazmaya karar verdim.

Bu kitapta vadeli işlem sözleşmelerinde alım-satım yaparken **"50 Altın Kural"** çerçevesinde sizlerin bir trendi nasıl takip edebileceğini anlatmaya çalışacağım. Vadeli işlem borsalarında işlem yaparken başarılı bir alım-satım için neler yapmanız, hangi yöntemleri kullanmanız, hangi davranışlar içinde hareket etmeniz, hangi yanlış davranışlardan kaçınmanız vb. gibi tüm konuları **"50 Altın Kural"** çerçevesinde ele alacağım.

Vadeli işlem sözleşmelerinde alım-satım yaparken özellikle teknik analiz yöntemlerinden sıklıkla yararlanacağız. Bu nedenle vadeli işlem sözleşmelerinde alım-satım yaparken teknik analiz bilmenin ve onu uygulama yeteneğine sahip olmanın çok önemli olduğuna inandığımı belirtmek isterim. Bunun yanında vadeli işlem borsalarında işlem yapmaya başlamadan önce bu piyasalara özgü yatırımcı davranışları ve risk yönetim teknikleri gibi konular hakkında bilgi sahibi olunması oldukça önemlidir. Bu kitapta temel anlamda bu konular hakkında birçok bilgiyi bulacaksınız. Bu konular hakkında bilgi sahibi olmanın başarılı bir alım-satıma atılacak ilk adım olduğunu unutmayın.

Bu kitabı hazırlarken desteğini esirgemeyen, bilgisine ve tecrübesine güvendiğim çalışma arkadaşım, dostum Deniz Kumcuoğlu'na çok teşekkür ederim.

Hayatımın anlamları olan Sevgili Eşim ve biricik ikiz kızlarım Yasemin ve Melisa'ya...

Anneme, babama ve ablama... Tüm dostlarıma ve sevdiklerime...

Ahmet ÇAYIROĞL

ÖNSÖZ

Ülkemizde geçmiş düzenli ve tezgahüstü menkul kıymet ve döviz piyasalarına göre çok daha yeni olan türev ürün piyasaları tüm gelişmiş finans piyasalarında uzun yıllardır ve çok geniş bir dayanak varlık yelpazesi üzerine yapılandırılarak yatırımcılara sunulmaktadır. Söz konusu gelişmiş sermaye piyasaları incelendiğinde türev ürün işlem hacimlerinin spot piyasaların çok fevkinde olduğu da görülmekte olup; küresel finans piyasalarından başlayarak ulusal ekonomilerin diğer tüm süreçlerine yansıyan içinde bulunduğumuz büyük sarsıntının oluşmasında da günah keçisi olarak yine türetilmiş ürünlerin işaret edildiği gözlemlenmektedir.

Ulusal sermaye piyasalarımıza çok iddiasız da olsa 90ların başından itibaren gerek uygulama gerek mevzuat geliştirme ve gerekse de teorik olarak katkı sağlamaya çalışan bir teknisyen olarak reel ekonomilere de zincirleme etkisini açıkça gösteren bütün zamanların en şiddetli finansal krizinin yegane sebebi olarak türev ürün piyasaları (derivative markets) ya da yapılandırılmış ürünlerin (structured products) gösterilmesini diğer birçok uzman gibi doğru bulmadığımı altını çizirken eğer gerekli tedbirlerin alınarak bir daha benzeri krizlerin yaşanmaması için krizin tetikleyicileri tespit edilecekse bunun finansal ürünler değil de bunları yapılandırarak kişisel çıkarları için kötüye kullanan finansal piyasa uzmanları olduğunu belirtmek isterim. Son zamanlarda krizi inceleyen birçok uzmanın da üzerinde hem fikir olduğu gibi yaşanmakta olan bu zincirleme finansal krizin esas sorumluları ise öncelikle bağımsız denetim ve derecelendirme şirketleri ile denetim ve derecelendirme süreçlerinin etkinliğini gerektiği kadar denetleyemeyen ilgili kamusal otoritelerdir.

Görülmektedir ki modern finans piyasalarının olmazsa olmazı haline gelmiş olan türev ürün pazarları ve her türlü yapılandırılmış araç yurt dışındaki gelişmiş piyasalarda olduğu gibi artık ülkemizde de sürekli gündemde olacaktır. Sürekli gelişecek ürün yelpazesi ve yatırımcı sayısı ile beraber ulaşılan çarpıcı işlem hacimleri bu alanda yetişmiş insan gücü ihtiyacını da hızla artıracığından üniversitemiz de müfredatlarını türev ürünlerin teorik ve uygulamalı yönlerini kapsayacak şekilde geliştireceklerdir. Ve eğer finans piyasalarımızda beklediğimiz olumlu performans zaman içerisinde gösterirse istihdam edilecek personelin türev ürünlere ilişkin uygulamaya dönük bilgisi de çok kıymetli ve doğru kariyere başlamada ya da yeniden yönlendirmede bireylerin karşılaştırmalı üstünlüğü artırıcı olacaktır.

Memnuniyetle ifade etmek isterim ki elinizde bulunan bu kitap şu dört hususta okuyucuya katkı sağlayacaktır: 1) Üniversitemizin finans ve işletme ile ilgili çeşitli bölümlerinde verilmekte olan **türev ürün piyasaları konulu teorik dersleri tamamlayıcı gerçek piyasa verileri ile uygulama bilgisi**, 2) Türev ürünlerin ulusal sermaye piyasalarımızdaki yeri ve gelişimine ilişkin gelinen noktanın birinci ağızdan ve yaşanmış tecrübeler ışığında anlaşılabilmesini sağlayacak yaşanmış günlük alım satım akışları, 3) Türev ürünler konusunda uzmanlaşmak isteyen gerek yeni mezun ve gerekse de finans sektörü deneyimi mevcut bireylere meslek hayatına başlamaları durumunda hangi ürünleri kullanarak nasıl bir strateji ile işlem yapmaları gerektiği konusunda fikir verme, 4) Finans piyasalarında işlemci olacıklara günlük pozisyonlarını belirleme; teknik analizi kullanma ve trendi anlama konusunda gerçek veriler ve yaşanmış deneyimler ışığında yapıcı öneriler oluşturma

Yukarıda sıralanan temel katkılardan görüleceği üzere elinizdeki kitap hem yeni mezun öğrencilerimize teorik ve uygulama bazında hem de halen sektörde çalışmakta olan işlemci ya da aday işlemcilere günlük piyasa verileri ve yaşanmış deneyimler bazında katkı sağlamayı hedeflemiş olup; içindeki uygulama da kullanılmakta olan teorik bilgilerle öncelikle ademisyonlarımız ve öğrencilerimize ve aynı zamanda günlük gerçek verilerle oluşturulmuş alım

VADELİ PİYASALARDA TEORİ ve UYGULAMA IŞIĞINDA "50 ALTIN KURAL"

satım örnekleri ve stratejileri ile de piyasa işlemcileri ile profesyonellerimize destek vermeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda hazırlanmış çalışmalar açısından bir ilki teşkil eden elinizdeki eserin okuyucuya hayırlı olmasını diler; Çalışmanın hazırlanması sırasında bana çok önemli bir destek sağlayan öğrencim Aysel Gündoğdu'ya ve manevi desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Belma, kızlarım Zeliha Umay ve Zehra Almıla'ya teşekkür ederim.

Dr. Murad KAYACAN (smmm)

01.2011
